

YOSCIWEB'i 4. uudiskiri

YOSCIWEB'i konsortsium on osalevate riikide poolt valitud veebilehtede süvaanalüüsiga lõpetanud.

Valitud veebilehtede kriitilise süvaanalüüsi esimeseks eesmärgiks oli neid lehti põhjalikult hinnata. 2009. aasta alguses valisid YOSCIWEB'i konsortsiumi liikmed 60 populaarteaduslikku veebilehte, mis projektipartnerite poolt teostatud süvaanalüüsi läbisid. Täpsemat informatsiooni selle kohta leiab YOSCIWEB'i 3. uudiskirjast.

Praeguseks on see analüüs valmis saanud ning me oleme koostanud põhjaliku ülevaate tulemustest, mis toovad välja põhilised trendid ja head praktikad erinevates riikides. Peamised tulemused on esitatud ka käesolevas uudiskirjas. Täpsemat informatsiooni selle kohta leiab leheküljelt 3.

YOSCIWEB'i konsortsium tegeleb hetkel fookusgruppide läbiviimisega osalevates riikides ja partnerite järgmiseks ülesandeks on lastega läbiviidud fookusgruppide põhjal järelduste tegemine, et leida seos teaduslike veebilehtede ja noorte inimeste vahel.

YOSCIWEB'i partnerid on lõpetanud osalevate riikide poolt valitud veebilehtede süvaanalüüsi ja praegu viime me läbi fookusgruppe vanuses 12-17 aastaste lastega, et määrata nende eelistused ja soovitud seoses populaarteaduslike veebilehtedega.

Sisukord

YOSCIWEB'ist	Lk 1
Fookusgruppide läbiviimine	Lk 2
Partnerite poolt läbi viidud teaduslike veebilehtede analüüs	Lk 3
YOSCIWEB'i partnerite tegevused	Lk 4
YOSCIWEB'i tulevased tegevused	Lk 5

YOSCIWEB'ist

YOSCIWEB'i projekti eesmärk on analüüsida, kuidas veebilehed, mis tegelevad teaduse populariseerimisega, mõjutavad teadlaste ja teaduse sotsiaalset esitamist noorte inimeste silmis. Me soovime pakkuda juhatusi, innovatsiooni, viiteid ja häid praktikaid, mis puudutavad veebilehtes kajastuvat kujutust teadusest.

Projekti kohta leiab rohkem informatsiooni veebilehelt:

www.yosciweb.com

YOSCIWEB'i projekti rahastab Euroopa Komisjoni 7 Raamprogram

Fookusgruppide läbiviimine

Praegu viime me läbi fookusgruppe lastega vanuses 12-17, et aru saada, kuidas lapsed mõistavad "teadust" ja "teaduslikkust" ja kuidas nad näevad kohalikke populaarteaduslikke veebilehti.

Iga projekti partner viib läbi 8 fookusgruppi, igas grupis 9 last. Grupid on jagatud kahte rühma: noorem grupp (12-14 aastased lapsed) ja vanem grupp (15-17 aastased lapsed). Nooremas grupis on kolm 12, kolm 13 ja kolm 14-aastast last, vanemas grupis on kolm 15, kolm 16 ja kolm 17-aastast last.

Kõik 9 last kõigis fookusgruppides on samast soost ja sama sotsiaalmajandusliku taustaga (madal või kõrge, vastavalt partnerriikides ettenähtutele).

Fookusgrupis arutlevad lapsed kõigepealt selle üle, mis on teadus ja mida teadlased teevad. See võimaldab lastel rahuneda ja fookusgrupis "jään löhkuda", samuti annab see esmase ülevaate laste arusaamast teaduse kohta. Need küsimused lasevad lastel ka teaduse ja teadlastega seotud teemadele keskenduda.

Teine osa fookusgruppides sisaldab osalejariigi poolt valitud kolme teadusliku veebilehe vaatamist. Lapsed jagatakse kolme gruppi ning iga kolmeline grupp saab iga veebilehe vaatamiseks 20 minutit. Osalejad täidavad küsimustiku nende veebilehtede kohta.

Küsimustik on jagatud nelja ossa:

1. Milline see veebileht välja näeb?
2. Kuidas selle veebilehega suhelda saab?
3. Mida sa sellest veebilehest arvad?
4. Mida see veebileht sulle teaduse ja teadlaste kohta näitab?

1. What does the website look like?

Can you easily see what this website is about?	Yes	No
Is this website easy to read?	Yes	No
Is this site cool to look at?	Yes	No
	Why?	
Are there things that distract you from reading the site properly?	Yes	No

Joonis 1. Väljavõte lastele mõeldud küsimustikust

Viimane osa fookusgrupist on kokkuvõttev arutelu, kus lapsed saavad rääkida, mida nad teaduslikest veebilehtedest üldiselt arvavad. Näiteks saavad nad öelda, milline veebileht neile kõige rohkem meeldis, millist nendest veebilehtedest nad kõige rohkem kasutavad ja miks neile osad nendest veebilehtedest ei meeldi.

Täpsemat informatsiooni fookusgruppide läbiviimise kohta leiab siit:

<http://www.yosciweb.eu/d9.pdf>

Partnerite poolt läbiviidud teaduslike veebilehtede analüüs

YOSCIWEB'i partnerid analüüsisid osalevate riikide teaduslike veebilehti ning me esitame peamisi tulemusi selles uudiskirjas.

Populaarteaduslike veebilehti analüüsiti neljas põhilises kategoorias:

- Sisu
- Visuaalne meeldivus
- Kasutajasõbralikkus
- Interaktiivsus

Põhilised tulemused on esitatud järgnevalt:

Kujutised teadusest ja teadlastest

Kaheldamatult on partnerriikide poolt läbiviidud süvaanalüüsi järgi põhiliseks trendiks see, et umbes 25% uuritud veebilehtedest puudus peamiselt või täielikult igasugune pildiline teadlaste esitamine.

Samas üritavad mõned veebilehed anda neile terviklikkust: näiteks esitas kolm teaduslikku veebilehte kuvandi inimestest, kes töötavad teaduslike uurimuste juures, nagu näiteks teadlased ja tehnikud, kuid nad tegid seda ilma pildilise materjalita, esitades neid näiteks elulookirjelduste ja igapäevategevuste kirjeldamise kaudu. Kaks veebilehte organiseerivad intervjuusid teadlastega ja kolm veebilehte esitavad spetsialitsi nime, kes veebilehele teadusliku informatsiooni andnud on.

Sisu

“Suurematel organisatsioonidel on keerulisemad veebilehed” on kõige üldisem ja põhiline riiklik kokkuvõte Suurbritannia veebilehtede kohta. Väiksemates riikides nagu Eesti on kokkuvõte: “paremini finantseeritud lehed saavad endale lubada aktiivsemat uuendamist ja paremat moodsa tehnoloogia ärakasutamist, et edastada sõnum teadlaste ja teaduse kohta”.

Prantsuse partneri poolt küsitakse retooriline küsimus: “Kus on teadus?” ühe veebilehe kohta, mis kuulub kuulsale uudisteajakirjale. Põhilised reklaamivad nad oma ajakirja viimast numbrit (ilma artiklite sisu edastamata) ja näitavad ohtralt videosid mitte konkreetselt teaduse kohta, vaid kõigi teemade kohta, mis noori inimesi paeluma peaks (meelelahutus, muusika, kino...). Seda küsimust võib seostada kõigi riikidega, kus teadus ja teaduslik kommunikatsioon on liiga institutsionaliseeritud ja kommertsialiseeritud. Veebilehed on vaateaknad organisatsioonidele, kes tahavad ennast reklaamida, ning teaduslikku sisu jääb neil vajaka.

Joonis 2. Kas see on moodne teadus?

Visuaalne meeldivus

Enamikku Suurbritannia, Prantsusmaa ja Hispaania populaarteaduslikke veebilehti hinnati välimuselt väga esteetiliselt, põhiliselt tänu heale värvivalikule, originaalsetele dekoratsioonidele ning fotode, piltide ja graafikate paljususele. Sama asja ei saa aga öelda Bulgaaria kohta, kus investeringute puudumine online-kommunikatsioonis on selgesti nähtav tänu amatöörlikele graafilistele elementidele, mis esinevad läbivalt enamikus analüüsitud veebilehtedes.

Kasutatavus

Enamik Hispaania, Islandi ja Prantsusmaa veebilehtedest on professionaalselt teostatud, eriti kerge navigeerimise, lihtsuse ja sisu ülesehituse efektiivsuse osas. Ainuke ebaoluline erand Prantsusmaa osas on veebileht, mis on liiga pikk tänu väga rohkele sisule veebilehel. Põhiline kasutajasõbralikkuse viga Hispaania lehtedes on "korraliku allalaadimise ja printimise võimaluse" puudumine.

Interaktiivsus

Enamik partneritest teatas väga madalast või keskmiselt madalast interaktiivsuse tasemest analüüsitud populaarteaduslikel veebilehtedel. Prantsusmaal ja Suurbritannias ei ole veebilehed väga interaktiivsed: väga väheseid web 2.0 tehnoloogiaid ja kommunikatsiooni on kasutatud.

Hollandi näidete puhul ei ole ühtegi veebilehte, mis kasutaks täielikult kõiki interaktiivsuse võimalusi. Ka Hispaania populaarteaduslikud veebilehed ei ole väga interaktiivsed, välja arvatud võimalused kasutajatel tagasisidet saata või lehe sisusse panustada.

Bulgaarias ja Eestis on peamiselt veebi foorumid ja tagasiside saatmise võimalused hästi arenenud, kuid üldine interaktiivsuse tase on siiski üsna madal.

Islandil on interaktiivsus peamiselt küsimise-vastamise tasemel, mis nii mõnelgi juhul on väga hästi arenenud. Umbes pooled veebilehtedest võimaldavad kasutajatele linkide jagamist ja

Joonis 3. Koomiks kasutatavuse kohta.

YOSCIWEB'i partnerite tegevused

Me soovime teile edastada ka teisi huvitavaid tegevusi, mida YOSCIWEB'i partnerid hetkel läbi viivad. Conseil général de l'Essonne - CG91 – juhib populaarteaduslikku veebilehte Prantsusmaal, *Banque de Savoirs*'si. Nad on inglise keelse uudiskirja avaldanud, mis võiks huvitada ka YOSCIWEB'i uudiskirja lugejaid.

Mõned esimese numbri uudised on:

- Sipelgate elu
- Teaduse õpetamine: mitte väga neutraalne raamatutõde...
- Pariisi metsikud loomad
- Ämblikmees... või on see Ämblikkits?
- Philippe Bouveret, skulptuurid valmivad loomulikult

Vaata veel:

http://www.yosciweb.eu/NL_Banque_des_savoirs_EN_01.pdf ja pane ennast kirja, et saada *Banque de Savoirs*'i uudiskirja!

annavad võimaluse materjali Facebooki lisada. Islandi veebilehtede poolt kasutatakse interaktiivsuse võimalusi väga laialt, kuid iga veebileht kasutab sellest valikust vaid mõnda üksikut.

Täpsemat informatsiooni partnerite poolt läbiviidud analüüsi kohta leiab siit:

<http://www.yosciweb.eu/d11.pdf>.

YOSCIWEB'i tulevased tegevused

YOSCIWEB'i esimene ülesanne on fookusgruppide läbiviimise lõpetamine partnerriikides. Peale fookusgruppide läbiviimise lõppu analüüsib meie partner Šotimaal neid fookusgruppe. Nad analüüsivad laste poolt antud tagasisidet ning koguvad kokku fookusgruppides esitatud ideed.

Peale seda arutavad YOSCIWEB'i partnerid Islandilt, Hispaaniast ja Šotimaalt fookusgruppuringuid ning identifitseerivad Euroopa erinevate riikide trendid. Nad võrdlevad erinevate vanusegruppide vaateid teadusele ja teadlastele erinevates riikides ning selle tulemusel leiavad nad populaarteaduslike lehtede parimad praktikad.

YOSCIWEB'i 5. uudiskiri saadetakse teie meilile 4 kuu pärast.

YOSCIWEB'i konsortsium loodab teile jagada kasulikku ja huvitavat informatsiooni teaduse ja teadlaste kuvandite kohta populaarteaduslikel veebilehtedel. Projekti lõpus tutvustame me soovitude ja parimate praktikate kogumit, mis puudutab peamiselt teaduse kommunikeerimist interneti abil.

Rohkem informatsiooni projekti tausta ja avalike materjalide kohta leiab projekti veebilehelt:

www.yosciweb.eu

